

Kriterier för tingsrättens uppdragslistor m.m.

Riktlinjer

1. Bakgrund till tingsrättens uppdragslistor

Vem som förordnas av tingsrätten för ett uppdrag, exempelvis offentlig försvarare eller bodelningsförrättare, avgörs i varje fall av den enskilda beslutsfattaren. De personer som förordnas ska vara lämpliga för uppdraget. Tingsrättens huvudsakliga ansvar är att se till att de tilltalades, målsägandenas, barnens och övriga aktörers intressen av att få kvalificerad juridisk hjälp tillgodoses. Det intresset är överordnat juristernas intresse av att få förordnanden.¹

Som ett internt beslutsstöd har tingsrätten förteckning över personer för olika typer av uppdrag.² Det förhållandet att en person inte förekommer på en uppdragslista hindrar inte att personen ändå förordnas, t.ex. om en part begär det eller om beslutsfattaren i det enskilda fallet bedömer en person lämplig oavsett förekomst på uppdragslistan.

Tingsrätten har inte någon lagfäst skyldighet att föra några uppdragslistor. Tingsrättens beslut att föra upp eller av en person från de olika listorna utgör inte ett överklagbart beslut.³

För uppdragslistorna har tingsrätten formulerat olika krav och kriterier för att listorna ska vara ändamålsenliga som beslutsstöd.

Tingsrätten har en särskild rutin för handläggning av ansökan om att bli uppsatt på konkursförvaltarlistan, se avsnitt 8.

2. Anmälan till uppdragslistorna

Anmälan sker via anmälningsformulär på tingsrättens hemsida och handläggs i ett administrativt ärende.

Det är upp till den som anmäler intresse för att sättas upp på tingsrättens uppdragslistor att lägga fram vad som kvalificerar denne för det, såsom relevant utbildning och erfarenhet. T.ex. beaktas notarietjänstgöring, tidigare erfarenheter från uppdrag som ombud eller biträde och erfarenheter från andra domstolar. Tingsrätten efterforskar inte referenser. Den som vill hänvisa till en referens ska ange namn och kontaktuppgifter.

Lagmannen, eller den lagmannen utser, handlägger ärenden om anmälan att föras upp på någon av uppdragslistorna. Beslutet är inte överklagbart.⁴

3. Avförande från uppdragslistorna

Den som inte längre önskar vara uppförd på någon av tingsrättens uppdragslistor har rätt att omedelbart bli avförd. En begäran om att bli avförd ska handläggas som ett administrativt ärende.

¹ Se JO-beslut 2014-12-19, dnr 3586-2013, s. 6 f.

² Listorna avser uppdrag som offentlig försvarare samt offentlig försvarare i mål med särskilt grov brottslighet (straffminimum på fyra års fängelse eller mer), målsägandebiträde, särskild företrädare för barn, offentligt biträde, god man enligt föräldrabalken och äktenskapsbalken samt rättegångsbiträde, god man enligt samäganderättslagen, bodelningsförrättare, boutredningsman och skiftesman.

³ HFD 2020 ref. 34.

⁴ Ibid.

Kritik från allmänheten, huvudmän, andra myndigheter eller tingsrättens anställda, som gör att en persons lämplighet för en viss typ av uppdrag kan ifrågasättas, kan innebära att personen avförs från uppdragslistan.⁵

Ett ärende om avförande av en person från någon av uppdragslistorna handläggs enligt förvaltningslagen (2017:900). Vederbörande ska därvid beredas tillfälle att bemöta de synpunkter eller annan information som aktualiserat frågan om avförande. Det är lagmannen som i förekommande fall fattar beslut om avförande. Ett sådant beslut är inte överklagbart.⁶

4. Grundläggande krav för samtliga uppdragslistor

För samtliga uppdragslistor gäller följande grundläggande krav.

- Ha ett fast kontor med kontinuerlig klientmottagning i Vänersborgs tingsrätts domsaga. För advokatbyrå ska mottagningskontorets adress framgå på advokatsamfundets hemsida (jfr Sveriges advokatsamfundets cirkulär nr 16/2023).
- Användande av telefon och e-post för snart besked om ett uppdraget kan tas.
- Även i övrigt använda sig av telefon och e-post.
- Jur. kand. eller motsvarande examen.
- Ansvarsförsäkring.

5. Kriterier för respektive uppdragslista

5.1 Offentlig försvarare

(21 kap. 5 § rättegångsbalken)

- Advokat.

5.2 Offentlig försvarare i mål med brottslighet som har ett straffminimum på fyra års fängelse eller mer

(21 kap. 5 § rättegångsbalken)

- Advokat som uppfyller advokatsamfundets krav för uppdrag som offentlig försvarare i rubricerade mål.⁷

5.3 Målsägandebiträde

(4 § lagen (1988:609) om målsägandebiträde och 26 § rättshjälpslagen (1996:1619))

- Advokat.
- Biträdande jurist på advokatbyrå. Det krävs dock att den biträdande juristen är tingsmeriterad eller har varit anställd vid advokatbyrå under minst 12 månader.

---

⁵ Ibid.

⁶ Ibid.

⁷ Det ankommer på advokaten att själv säkerställa att vederbörande uppfyller kvalifikationskraven. Tingsrätten gör således ingen egen prövning.

- Annan med stor erfarenhet av brottmålsprocessen.

5.4 Särskild företrädare för barn

(5 § lagen (1999:997) om särskild företrädare för barn)

- Advokat med tidigare erfarenhet av uppdrag som målsägandebiträde.
- Biträdande jurister kan undantagsvis föras upp på listan om de har stor erfarenhet av brottmålsprocessen samt tidigare erfarenhet av uppdrag som målsägandebiträde.
- Annan med särskilda meriter för uppdraget samt stor erfarenhet av brottmålsprocessen och tidigare erfarenhet av uppdrag som målsägandebiträde.

5.5 Offentligt biträde

(20 kap. 9 a och 10 a §§ föräldrabalken)

- Advokat med tidigare erfarenhet av familjemål.
- Biträdande jurister kan undantagsvis föras upp på listan om de har stor erfarenhet av familjemål.
- Annan som har för uppdraget värdefulla meriter och som kan åberopa goda referenser. Vederbörande ska ha särskild kunskap och erfarenhet av familjemål.

5.5 God man enligt föräldrabalken och äktenskapsbalken, rättegångsbiträde, god man enligt samäganderättslagen, bodelningsförrättare, boutredningsman och skiftesman

(Bl.a. 20 kap. 2 § och 2 a § föräldrabalken, 18 kap. 1 § äktenskapsbalken, 17 kap. 1 § äktenskapsbalken, 19 kap. 3 § ärvdabalken, 23 kap. 5 § ärvdabalken och 3 § lagen (1904:48 s. 1) om samäganderätt)

- Advokat.
- Biträdande jurist på advokatbyrå.
- Annan som kan visa dokumenterad lämplighet för dessa typer av uppdrag.

6. Principer för användning av uppdragslistorna

Syftet med uppdragslistorna är att uppdragen över tid ska fördelas jämnt mellan de som förekommer på listorna.

En beslutsfattare är alltid fri att bedöma att en person inte är lämplig för ett visst uppdrag trots att personen finns upptagen på den aktuella uppdragslistan eller att en person är lämplig trots att denne inte förekommer på listan.

I mål som avser allvarlig, ovanlig eller komplicerad brottslighet och i mål med unga tilltalade bör advokat med särskild erfarenhet inom området förordnas. Förordnanden i mål av detta slag ska ske med beaktande av att uppdragen ska fördelas jämnt och rättvist.

7. Praktisk hantering

Vid förordnande ska följande gälla.

- Om en person förordnas efter begäran av den enskilde räknas inte detta som en fördelning via uppdragslistorna.
- Om tingsrätten erbjudit någon ett uppdrag och denne åtar sig uppdraget ska det noteras att vederbörande accepterat samt datumet för förfrågan.
- Om den till vilken förfrågan riktas inte är nåbar eller avböjer ett uppdrag, av annat skäl än på grund av jäv, ska det noteras samt datumet för förfrågan.

8. Rutin för handläggning av ansökan att bli uppsatt på konkursförvaltarlistan

När en ansökan inkommer lämnas handlingarna till administrativa avdelningen (admi) för registrering i nytt ärende i det administrativa diariet. Admi meddelar domare med ansvar för konkurser (nedan konkursdomaren) att ärendet registrerats samt dess ärendenummer.

Konkursdomaren överlämnar ärendet för vidare handläggning till handläggare vid avd. 1 som hanterar konkursärenden. Handläggaren kontrollerar med Uddevalla tingsrätt om ansökan även inkommit dit. Om så inte är fallet kontaktas konkursdomaren, för anmodan till sökanden om att lämpligen ansöka även vid Uddevalla tingsrätt (nedan förutsätts att ansökan kommer inges till båda tingsrätterna).

Handläggaren skickar ansökningen till tillsynsmyndigheten för yttrande med frist om tre veckor.

När tiden för yttrande gått ut lämnas ärendet snarast till konkursdomaren som i samråd med tingsrättens övriga domare med konkursansvar överväger lämpligt beslut. Samråd ska även ske med domare med ansvar för konkursärenden vid Uddevalla tingsrätt.

Konkursdomaren lämnar förslag på beslut till lagmannen. Om ansökan bifalls krävs ingen ytterligare åtgärd till följd av beslutet än att personen sätts upp på tingsrättens förvaltarlista, och att underrättelse sker enligt nedan. Om ansökan inte ska bifallas sätter domaren upp formligt beslut, att fattas av lagmannen. Om lagmannen överväger annat beslut än som föreslagits av konkursdomaren bör samråd ske med lagmannen i Uddevalla tingsrätt.

Konkursdomaren ansvarar för att sökanden, tillsynsmyndigheten och Uddevalla tingsrätt underrättas om beslutet.

Om ansökan bifallits ska konkursdomaren även underrätta kansliet om detta, och att aktuell person kan förordnas till konkursförvaltare (uppdragen ska över tid fördelas jämnt mellan de som förekommer på listan). Om Uddevalla tingsrätt ännu inte fattat beslut att bifalla begäran om att bli uppsatt på deras förvaltarlista, och därmed inte fört upp personen på den gemensamma fördelningslistan, ska förordnande som eventuellt skett antecknas i efterhand i fördelningslistan sedan personen förts upp på den.

Konkursdomaren ansvarar för att meddela admi att ärendet avslutats.